

Aan: Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen
Van: College van Bestuur NHL Stenden Hogeschool, Oscar Couwenberg
Datum: 9 juli 2021

Reactie NHL Stenden op concepttekst Wet leeruitkomsten hoger onderwijs en Memorie van Toelichting

Behorend bij de internetconsultatie voor het concept van de Wet leeruitkomsten hoger onderwijs

Aanleiding

Op dit moment ligt een conceptvoorstel Wet Leeruitkomsten voor in een internetconsultatie. Dit voorstel dat het werken met leeruitkomsten in het hoger onderwijs moet verankeren juichen wij als NHL Stenden hogeschool van harte toe, als eerste stap op weg naar meer ruimte voor flexibilisering in het hoger onderwijs.

Hieronder volgen de antwoorden op de twee vragen in de internetconsultatie en tevens een onderbouwing op detailniveau van de antwoorden van NHL Stenden, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen een reactie op de artikelen in de concept-wettekst en een reactie op passages in de Memorie van Toelichting.

1. Antwoord op de vragen in de internetconsultatie

Vraag 1:

Wat is uw mening over het voornemen om ho-instellingen de mogelijkheid te bieden een opleiding in te richten op basis van eenheden van leeruitkomsten?

NHL Stenden staat positief tegenover dit voornemen. Het geeft opleidingen de ruimte om het onderwijs af te stemmen op de wensen van de doelgroep in combinatie met het werkveld waarvoor wordt opgeleid. Daarmee past deze ontwikkeling goed in het kader van Leven Lang Ontwikkelen.

Vraag 2:

Wat is uw mening over de wijze waarop de studielast van opleidingen bestaande uit eenheden van leeruitkomsten wordt geregeld?

Wij spreken liever over toekenning van studiepunten i.p.v. studielast. De huidige concepttekst geeft voldoende ruimte om eigen beleid te voeren als instelling en/of opleiding bij het beleid rond het toekennen van studiepunten.

2. Artikelgewijze reacties

Artikel	Onderwerp	Reactie
7.1.a	Begripsbepaling	Het woordje "geïntegreerd" kan uit de tekst, omdat integratie naar ons idee flexibilisering in de weg kan staan. Het roept de vraag op wat integratie betekent, met name in het kader van validering en toetsing. In sommige gevallen is het voor een opleiding noodzakelijk om een deel van de leeruitkomsten specifiek op kennis en vaardigheden te richten en dus minder sterk te integreren. 'Samenhangend' (zie definitie op p.18) is voldoende.
7.4 lid 4	Grondslag voor studiepunten	NHL Stenden spreekt liever van 'verantwoording van de grondslag van de studiepunten' dan van 'verantwoording van de studielast' van een eenheid van leeruitkomsten. In de tekst is onduidelijk of de instelling of de opleiding de grondslag bepaalt. Wij vinden dat de verantwoording van de grondslag opleidingsspecifiek kan zijn en in de OER vastgelegd moet worden. NHL Stenden stelt voor om de grondslag 'het relatieve gewicht of belang van die eenheid van leeruitkomsten' niet op te nemen in de wet, ook gezien het Europees Hoger Onderwijskader (ECHE). Het gaat om de geobjectiveerde, geabstraheerde studielast die losgekoppeld is van het aanbod van het onderwijs.
Artikel 7.8	Propedeutisch examen	NHL Stenden staat positief tegenover de 'kan-bepaling' voor het instellen van een propedeutisch examen voor opleidingen/ inrichtingen met eenheden van leeruitkomsten. <i>Opmerking 1:</i> NHL Stenden wijst erop dat deze kan-bepaling verschillen in diplomastructuur kan opleveren tussen verschillende inrichtingen van één opleiding. In geval van onderwijseenheden is sprake van twee diploma's (propedeuse en bachelor), in geval van eenheden van leeruitkomsten met de keuze zonder propedeuse is sprake van één bachelor-diploma. Het verdient aanbeveling hierover in de Memorie van Toelichting een passage op te nemen of dit te regelen in de wettekst zelf. <i>Opmerking 2:</i> Daarnaast zal er aandacht moeten zijn voor doorstroom naar het WO en vrijstelling van een propedeutische fase bij switchers. Het verdient aanbeveling hierover in de Memorie van Toelichting een passage op te nemen of dit te regelen in de wettekst zelf. <i>Opmerking 3:</i> De kan-bepaling voor het propedeutisch examen roept ook de vraag op of in de registratie van de opleiding (CROHO-register en RIO) per inrichting moet worden vermeld of wel of niet sprake is van een Propedeutisch Examen.
Artikel 7.12b	Valideren	NHL Stenden stelt voor om het begrip valideren scherp te definiëren. Ons voorstel is: "Valideren is het proces van beoordelen en erkennen van de kennis en kunde die een student heeft opgedaan door (werk)ervaring (informeel leren) en door deelname aan cursussen en trainingen e.d. (non-formeel leren)". De toevoeging van lid 1f in dit artikel legt de verantwoordelijkheid voor het valideren bij de examencommissie. Het proces van valideren

		<p>ligt dichter aan tegen het beoordelen door examinatoren dan tegen het verlenen van vrijstellingen door de examencommissie.</p> <p>Dit proces kan beter belegd worden bij de examinator, omdat bij opleidingen die werken met eenheden van leeruitkomsten sprake is van leerwegaafhankelijke toetsing. Dit betekent dat de student naast het afleggen van assessments en toetsen ook bewijs van eerder opgedane kennis en kunde opneemt in zijn portfolio. NHL Stenden ziet valideren dus niet als een taak van de examencommissie, maar als een vorm van toetsing ofwel het resultaat van de erkenning van kennis en kunde die de student buiten de opleiding heeft verworven.</p>
7.3 lid 2 7.13	Eenheden van leeruitkomsten	<p>Het is niet duidelijk waar de keuze voor onderwijseenheden of eenheden van leeruitkomsten wordt vastgelegd. Dit blijkt ook niet uit artikel 7.13. NHL Stenden is er voorstander van om dit op het niveau van de OER te regelen. De wet moet hierin eenduidig zijn.</p>
7.14	Studieplan	<p>Het nut van een studieplan onderschrijven wij. Echter, we pleiten voor een zo spaarzaam mogelijke wettekst m.b.t. het studieplan. De opsomming van de onderdelen van het studieplan vinden wij te strak. Ons voorstel is om in de wet alleen vast te leggen dat een studieplan moet aangeven aan welke leeruitkomsten de student gaat werken. Specifieke zaken m.b.t. het studieplan en studiecoaching kunnen in een OER geregeld worden. Dit versterkt de beleidsvrijheid van de opleiding.</p>
		Aanvullende opmerkingen
7.10	Examens en tentamens	<p>Het begrip tentamen past niet goed bij het werken met eenheden van leeruitkomsten. Het zou goed zijn om het woord tentamen te vervangen door een term die in algemenere zin het meten van leerresultaten weergeeft.</p> <p>Eventueel kan hiertoe specifiek voor de inrichting volgens 'eenheden van leeruitkomsten' een artikel toegevoegd worden met toetsvormen in lijn met de Memorie van Toelichting, zoals portfolio assessment of performance assessment.</p>
	Algemeen	<p>De vraag is of centraal in registers (CROHO en RIO) vastgelegd moet worden of een opleiding en een inrichting daarvan werkt met eenheden van leeruitkomsten of met onderwijseenheden.</p>

3. Reactie op Memorie van Toelichting

Pagina	Onderwerp	Reactie
8, 10 en 18	Eenheden van leeruitkomsten	Door de gehele tekst wordt gesproken over ‘eenheden van leeruitkomsten’ of van ‘leeruitkomsten’. Soms staat ‘eenheden van’ tussen haakjes, soms niet. Wij pleiten voor consistentie van kernbegrippen.
12	2.3.8 Begeleiding	<i>De studiecoach richt zich op leerinhoud.</i> Wij vinden deze zin overbodig, gezien artikel 7.34, waarin het recht op passende begeleiding wordt beschreven.
13	3.1.1 Doenvermogen van de student	In de laatste alinea op pagina 13 staat: <i>Mocht de student in de loop van de opleiding onverhoopt niet in staat blijken om op voldoende wijze betrokken te zijn bij de ontwikkeling van zijn eigen onderwijstraject, dan kan de student, in overleg met het instellingsbestuur, ervoor kiezen alsnog het programma opgebouwd uit onderwijseenheden te gaan volgen. Op grond van de tot dan toe gerealiseerde (eenheden van) leeruitkomsten kan de examencommissie mogelijkerwijs aan de student binnen dit onderwijstrajectbepaalde vrijstellingen verlenen.</i> NHL Stenden stelt voor om deze passage uit de Memorie van Toelichting te schrappen. NHL Stenden is van mening dat overstappen naar een andere inrichting van dezelfde CROHO-opleiding altijd mogelijk moet zijn. Bij een overstap van ‘eenheden van leeruitkomsten’ naar ‘onderwijseenheden’ kunnen inderdaad vrijstellingen worden verleend. Andersom is sprake van validering van eerder verworven kennis en kunde. NHL Stenden vindt het wenselijk om beide overstaprichtingen in de Memorie van Toelichting te benoemen. Verder wordt de indruk gewekt, dat voor iedere CROHO-opleiding naast een variant op basis van eenheden van leeruitkomsten er altijd sprake is van een variant op basis van onderwijseenheden. Is dit ook de realiteit?
14	3.1.1 Doenvermogen van de student	Op pagina 14 staat: <i>Verder is van belang dat de rechten op studiefinanciering zijn gekoppeld aan de inschrijving aan de instelling en dat de totale rechten op reguliere studiefinanciering niet wijzigen door het volgen van één of meerdere onderwijseenheden.</i> Het is niet duidelijk wat gebeurt er als een student kiest voor temporisering in studievoortgang: hoe tellen dan de jaren voor studiefinanciering? Ook is het niet duidelijk wat de gevolgen voor studiefinanciering zijn, als de student overstapt van voltijd-inrichting naar duale - of deeltijd-inrichtingen van een opleiding. Tenslotte is de vraag of de student die ervoor kiest de studievoortgang te temporiseren, in een inrichting met eenheden van leeruitkomsten zich telkens moet uitschrijven om de rechten op studiefinanciering te behouden.